

Misja Medyczna Doctors Africa

Pasja, determinacja i chęć zmieniania świata na lepsze – to cechy, które łączą grupę studentów medycyny i ich nauczycieli. Nazywają się Doctors Africa, spotkali się w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego i od roku działają razem, bo chcą dzielić się wiedzą, zdobywać doświadczenie medyczne, uczyć się i dawać wsparcie tym, którzy na nie zasługują.

Pomysł na mądre pomaganie w Afryce zrodził się w głowie dra hab. Bartłomieja Guzika, kardiologa, który mówiąc o idei misji podkreśla:

„Nie chcemy zrobić tam miesięcznego desantu, przebadać kilkaset osób i wyjechać. Chcemy zrobić coś, co po angielsku nazywa się ‘make a difference’ – zawieźć sprzęt i wyszkolić w jego obsłudze lokalnych ratowników, pielęgniarki, a także lekarzy. Chcemy zdiagnozować pacjentów, których dalsze leczenie prowadzić będą lokalni medical officers, dzięki czemu pacjenci będą mogli liczyć na opiekę na miejscu”.

Początkowo dr hab. Guzik do współpracy zaprosił lek. Paulinę Donicz, z którą pracował wcześniej podczas misji medycznej w Kenii. Wspólnie opracowali projekt z myślą o zaangażowaniu studentów Collegium Medicum UJ. Udało się! Swoją energią zarazili pokazną grupę młodych adeptów sztuki medycznej. Kiedy ogłaszali rekrutację, liczba zgłoszeń przerosła ich najśmielsze oczekiwania. Do projektu chcieli się przyłączyć nie tylko studenci, ale także lekarze i inne osoby gotowe zaangażować się w działania organizacji - wpłynęło ponad 120 aplikacji. Ostatecznie ukształtowała się grupa licząca 30 pełnych energii wolontariuszy.

Choć do Afryki mogła pojechać zaledwie część z nich, to w Krakowie Doctors Africa pracują regularnie. Misja medyczna to nie tylko obecność na miejscu, ale także miesiące intensywnych przygotowań obejmujących zarówno działania medyczne, jak i organizacyjne, logistyczne, fundraisingowe, promocyjne i wiele innych. Studenci medycyny tworzą więc spory interdyscyplinarny zespół na każdym kroku zdobywając kolejne umiejętności. Podczas spotkań wolontariusze doszkalają się uczestnicząc w warsztatach i spotkaniach będących merytorycznym i praktycznym przygotowaniem do wyjazdu. W pierwszym roku działalności Doctors Africa, postanowiono prowadzić równolegle cztery projekty: poświęcony kardiologii **Doctor Heart**, skupiający się na pomocy kobietom i noworodkom **Doctor Baby**, polegający na nauce pierwszej pomocy i ratownictwa **Doctor Shock** oraz podejmujący temat przemocy rówieśniczej **Africa Care**.

Uganda i Tanzania

W sierpniu, po pięciu miesiącach przygotowań wolontariusze udali się do dwóch krajów. Dr hab. Bartłomiej Guzik, lek. Paulina Donicz oraz Łukasz Ćwięczek przybyli do Kakooge w Ugandzie, natomiast prof. Robert Jach, Agata Szmigiel i Karolina Zeman pracowali w Tanzanii, w Ushirombo-Maganzo-Bukombe. Wszyscy uczestnicy podkreślają, że praca na misji poza wieloma obowiązkami to także ogromna dawka satysfakcji. Wolontariusze czuli się potrzebni - kolejki pacjentów ustawiały się już od wczesnych godzin porannych i nie malały do zmroku. W trakcie niespełna jednego miesiąca przebadano **400 pacjentów**, wykonano **750 badań specjalistycznych** w tym: **165 USG serca**, **190 badań EKG**, **400 specjalistycznych USG ginekologicznych i piersi**. Większość konsultacji odbywała się w asyście lokalnych tłumaczy, co sprawiało, że trwały dłużej niż tradycyjne. W Maganzo w Tanzanii realizowano dedykowany kobietom projekt Doctor Baby. W jego ramach wykonywano badania takie jak: kolposkopia, screening w kierunku nowotworów piersi i badanie palpacyjne oraz ultrasonograficzne, NLS - resuscytacja noworodka, miomektomia i cystektomia. Każdy dzień przynosił nowe wyzwania, podczas misji konieczne było m.in. wykonanie cesarskiego cięcia. Oprócz badań wolontariusze sporo czasu poświęcali na szkolenie lokalnego personelu medycznego. Lekarze i pielęgniarze chłonili wiedzę - nauka obsługi EKG, USG czy kolposkopu stanowiła jeden z najważniejszych elementów misji.

Jednak działania medyczne nie były jedynymi podejmowanymi przez uczestników misji. W ramach projektu Africa Care, we franciszkańskiej szkole w Kakooge, w której na co dzień uczy się 1200 dzieci w wieku od 3 do 18 lat zrealizowano warsztaty podejmujące temat przemocy rówieśniczej i budowania poczucia własnej wartości. Certyfikaty uczestnictwa otrzymało 250 uczniów. Dodatkowo aż 70 uczniów odbyło szkolenie z pierwszej pomocy.

“W Afryce wschodniej, gdzie realizujemy wolontariat medyczny potrzeby są ogromne. Już podczas kilku tygodni misji, obserwujemy jak samopoczucie naszych pacjentów się poprawia, jak rozwijają się uczniowie, jak personel medyczny szybko się uczy i z jakim zapałem uczestniczy w szkoleniach To daje największą radość i upewnia, że to, co robimy ma sens” - dodaje lek. Paulina Donicz, współtwórca projektu Doctors Africa.

Z potrzeby serca w Ugandzie zrodził się jeszcze jeden projekt – **Doctor Smile**. Dzieci uczęszczające do szkoły mają niewiele rozrywek, dlatego wykorzystując liny, niepotrzebne opony i własną wyobraźnię wolontariusze stworzyli dla uczniów prawdziwy plac zabaw.

Choć wiele udało się już zrobić, to jedynie kropla w morzu potrzeb. Działalność Doctors Africa nie kończy się zatem na jednej misji. Wolontariusze intensywnie pracują nad kolejnymi projektami.

Niech energia i determinacja Doctors Africa nigdy nie maleją.

Więcej informacji: <https://www.facebook.com/DoctorsAfricaDCC>

O działalności Doctors Africa - informacje dodatkowe

NASZE PROJEKTY

Doctor Baby

Powikłania ciąży i porodu są drugą najczęstszą przyczyną zgonów w Tanzanii. Na 1000 tys. porodów umiera średnio 450 kobiet, a okołoporodowo umiera 25 noworodków na 1000 żywych urodzeń. Nie mogliśmy przejść obojętnie wobec tych statystyk. Uwzględniając problemy i potrzeby lokalnej społeczności stworzyliśmy projekt Doctor Baby.

Naszym celem jest poprawa przeżywalności okołoporodowej zarówno noworodków, jak i matek, a także wprowadzenie lepszych standardów opieki podczas ciąży i porodu. Ponadto prowadzimy działania zmierzające do poprawy wykrywalności nowotworów narządów rozrodczych, konsultacje medyczne, badania specjalistyczne oraz zabiegi ginekologiczne. Jednym z ważniejszych aspektów projektu Doctor Baby jest edukacja personelu medycznego w zakresie obsługi USG i kolposkopu, przeprowadzania resuscytacji noworodka oraz innych badań i konsultacji ginekologicznych.

W trakcie misji 2019 przeprowadziliśmy następujące szkolenia:

- Podstawy USG, USG w położnictwie i ginekologii (20 przeszkolonych osób)
- Kolposkopia (20 przeszkolonych osób)

- Rak szyjki macicy (5 przeszkolonych osób)
- NLS resuscytacja noworodka (15 przeszkolonych osób)
- Ćwiczenia praktyczne w zakresie USG jamy brzusznej (2 przeszkolone osoby)
- Ćwiczenia praktyczne z kolposkopii (2 przeszkolone osoby)
- Niepłodność (6 przeszkolonych osób)

Podczas misji 2019 wykonano następujące badania:

- Screening w kierunku raka szyjki macicy; kolposkopia - próba z kwasem octowym oraz próba Schillera (ponad 180 pacjentów)
- Badanie ultrasonograficzne przezpochwowe oraz przezbrzuszne (ponad 200 pacjentów)
- Screening w kierunku nowotworów piersi - badanie palpacyjne oraz ultrasonograficzne (ponad 200 pacjentów)
- Badanie drożności jajowodów (2 pacjentów)
- Myomektomia i cystektomia (1 pacjent)
- LEEP (2 pacjentów)
- Cięcie cesarskie (1 pacjent)
- Konsultacje mężczyzn (4 pacjentów)
- Konsultacja zaburzeń różnicowania płci - hermafrodytyzm (1 pacjent)

W artykule 25 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka czytamy: "Macierzyństwo i dzieciństwo upoważniają do specjalnej opieki i pomocy. Wszystkie dzieci, zarówno urodzone w związku małżeńskim jak i poza nim, korzystają z jednakowej ochrony socjalnej." Pragniemy, aby każdy człowiek na naszej planecie mógł w pełni korzystać z jego podstawowych praw.

Doctor Heart

W liczącej ponad 41 mln mieszkańców Ugandzie, na 10 tys. mieszkańców przypada zaledwie 1 lekarz. Według szacunków, w całym kraju pracuje niespełna 100 lekarzy specjalistów kardiologii. Jest to zatrważająco niska liczba, zwłaszcza że choroby sercowo-naczyniowe są najczęstszą przyczyną zgonów na świecie.

W odpowiedzi na tę sytuację powstał projekt Doctor Heart. Jego założeniem jest wsparcie lokalnego systemu opieki zdrowotnej poprzez prowadzenie szkoleń, dostarczenie niezbędnego sprzętu medycznego i naukę jego obsługi. Ważnym elementem naszej współpracy są konsultacje z lokalnymi lekarzami za pomocą telemedycyny w czasie, gdy nie jesteśmy obecni na miejscu. Przeprowadzamy także działania edukacyjne rozmawiając z pacjentami o czynnikach ryzyka oraz profilaktyce najczęstszych chorób.

W trakcie tegorocznej misji przeprowadziliśmy następujące szkolenia:

- Podstawy obsługi aparatu EKG (10 przeszkolonych osób)
- Protokoły ultrasonograficznych badań FAST i FATE (10 przeszkolonych osób)

Podczas misji 2019 wykonano następujące badania:

- EKG (190 pacjentów)
- USG serca (165 pacjentów)

W artykule 25 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka czytamy: "Każdy człowiek ma prawo do poziomu życia odpowiadającego potrzebom zdrowia i zapewniającego dobrobyt jemu i jego rodzinie, łącznie z wyżywieniem, odzieżą, mieszkaniem, opieką medyczną i niezbędnymi świadczeniami socjalnymi oraz ma prawo do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, podeszłego wieku lub utraty środków utrzymania w następstwie okoliczności niezależnych od niego."

Pragniemy, aby każdy człowiek na naszej planecie mógł w pełni korzystać z jego podstawowych praw.

Africa Care

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka mówi: "Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby."(art.3); "Nikt nie może być poddany torturom lub okrutnemu, nieludzkiemu albo upokarzającemu traktowaniu lub karaniu." (art.5).

W ramach projektu Africa Care chcemy zapobiegać aktom przemocy wobec nieletnich, wykorzystywaniu seksualnemu oraz okaleczaniu kobiet i dzieci. Te problemy odciskają piętno na całych społecznościach w wielu miejscach Afryki. Nie możemy pozwolić na łamanie podstawowych praw człowieka. Pragniemy podnosić wiedzę na temat praw kobiet i dzieci, pomóc młodym ludziom rozwijać swoje

zdolności w atmosferze wzajemnego szacunku i otworzyć dla nich świat pełen możliwości, a nie ograniczeń.

Podczas tegorocznej misji przeprowadziliśmy warsztaty "Przemoc rówieśnicza i budowanie własnej wartości", w których wzięło udział 250 dzieci. Pozostajemy w ciągłym kontakcie mailowym z naszymi podopiecznymi, aby nadal budować w nich poczucie wartości własnej i drugiego człowieka. Nasze działania pokazały, jak ważne jest poświęcanie dzieciom uwagi, motywowanie ich, docenianie, bo każde dziecko jest wyjątkowe i to od niego zależy, jak będzie wyglądać jego przyszłość.

Doctor Shock

Jedną z częstych przyczyn zgonów w Ugandzie są urazy. Dotyczą one w większości ludzi młodych i są spowodowane wypadkami komunikacyjnymi, upadkami, przemocą czy urazami podczas prac na terenach wiejskich. Edukacja dotycząca pierwszej pomocy i postępowania w stanach nagłych w wielu miejscach nie spełnia podstawowych kryteriów, a pacjent urazowy nie otrzymuje odpowiedniego leczenia ze względu na brak specjalnych oddziałów.

Dlatego niezwykle ważna jest edukacja lokalnej ludności, dotycząca wszystkim nam znanych schematów postępowania przy urazach i pierwszej pomocy. Zależy nam również na edukacji personelu szpitali w zakresie zaawansowanej pierwszej pomocy z wykorzystaniem sprzętu do ALS i BLS.

Podczas tegorocznej misji przeprowadziliśmy szkolenie BLS, w którym wzięło udział 70 uczniów oraz 10 osób z personelu medycznego. Kurs ma za zadanie poprawę opieki i zaopatrzenia medycznego pacjenta urazowego. Pragniemy dalej edukować w tym zakresie coraz większą liczbę mieszkańców Ugandy oraz wdrażać personel medyczny w bardziej wymagające zabiegi medyczne ratujące życie.

Doctor Smile

Doctor Smile to projekt, który powstał na misji 2019 z potrzeby serca. W Kakooge wolontariusze pracowali z ponad tysiącem dzieci, które większość dnia spędzały w szkole. Nie miały żadnego miejsca, gdzie mogłyby się bawić. Wolontariusze postanowili wybudować dla nich plac zabaw, który okazał się strzałem w dziesiątkę. Dzieci nie mogły nacieszyć się tym miejscem. Z placu zabaw może teraz korzystać 1200 dzieci.

W ramach tego projektu postanowiliśmy dawać dzieciom choć odrobinę radości. Pragniemy, aby każde z nich miało przestrzeń i czas dla siebie na odpoczynek oraz rozwijanie swoich talentów.

SZKOLENIA DLA WOLONTARIUSZY

Ważne jest to, aby na misję pojechali wolontariusze, którzy będą w stanie realnie odpowiedzieć na potrzeby lokalnej społeczności. Dlatego przygotowanie do wyjazdu to nie tylko zbieranie funduszy, szczepienia i zakup niezbędnych rzeczy, ale przede wszystkim szkolenia wolontariuszy. Na potrzeby tegorocznej misji zostały przeprowadzone następujące kursy

Doctor Baby

- "Poród naturalny. KTG. Cytologia." lek. Andrzej Zmaczyński, lek. Małgorzata Zembala - Szczerba
- "Rak szyjki macicy" prof. dr hab. n. med. Robert Jach

Doctor Heart

- "EKG" dr hab. n. med. Bartłomiej Guzik
- "Echokardiografia serca" prof. dr hab. n. med. Andrzej Gackowski

Africa Care

- "Bullying" prof. dr hab. n. med. Maciej Pilecki
- spotkania z psychologiem dotyczącego prowadzenia dialogu z osobami doświadczającymi przemocy
- spotkania z psychologiem dziecięcym (o tej samej tematyce)
- seminarium dotyczącego głównych problemów społecznych w Afryce

Doctor Shock:

- sesja teoretyczna: "bezpieczeństwo podróży", "good medicine one bad place", "improvised medicine" dr Tomasz Sanak, mgr Tomasz Górecki, lek. Monika Bednarek, mgr Anna Żądło
- sesja praktyczna dr Tomasz Sanak, mgr Tomasz Górecki, lek. Monika Bednarek, mgr Anna Żądło, mg . Karol Łyziński

Dodatkowo:

- "Szczepienie i status epidemiologiczny krajów docelowych" lek. Jakub Loster

Działalność edukacyjna nie była jedyną koordynowaną przez członków stowarzyszenia. Bardzo duże środki czasowe i osobowe zostały skierowane na zbiórkę niezbędnych do realizacji wyjazdu funduszy. Głównym źródłem datków były zbiórki kościelne (od marca do sierpnia 2019 roku, zorganizowano ich aż dwadzieścia).

W organizację misji finansowo włączyły się Archidiecezja Krakowska, Uniwersytet Jagielloński, krakowski oddział Związku Polskich Kawalerów Maltańskich oraz prywatni darczyńcy.